

leletek kerültek elő. Délután meglátogattuk a Csókakői, más néven Csorna kúti völgy K-i oldalán felfedezett barlang és a leletek felfedezőjét Takács Ferdinánd barlangászt. Elmondása és a bemutatott fényképek szerint a most két szűk bejáratú rendelkező barlang korábban egy nagyobb, közös előtérrel rendelkezhetett, amely az elmúlt évszázadok során leszakadt. A közös előtér területén több, mint 1 m vastag, kővel vegyes barna föld van, amely részben eltömítette a két bejáratot is. A föld nehezen kitermelhető, nemcsak a kisebb nagyobb kövek miatt, hanem elsősorban azért, mert sűrűn átszövik a környezetében lévő fák gyökerei. Ezért a munkát úgy végezték, hogy bebújtak a szűk nyílásokon át a meglévő barlangba, és belülről kifelé kezdték a földet kitermelni, hogy a két bejáratú nyílást kiszabadítsák. A munka közben a „közös előtér” területén kerültek elő a kerámiatöredékek, amelyeket az előkerülési hely pontos feltüntetésével elcsomagoltak. A fagyökerek miatt nem tudták rétegenként kitermelni a földet.

A bemutatott, és a Balatoni Múzeumnak átadott leletek több őskori időszakból származnak. A mosatlan, helyenként vízkővel borított kerámiatöredékek konzerválás előtt újkőkoriak (lengyeli kultúra), java rézkoriak (Balaton-Lasinja-kultúra) és késő bronzkor-kora vaskoriak (urnamezős kultúra) tűnnek.

A behozott leletek közül különösen figyelemre méltó egy eredetileg kb. 12 cm átmérőjű kerámiakorong két darabja, szélén egy csúcsos, átfürt, a lengyeli kultúrára jellemző bütyökkel, amely feltehetően kultikus tárgy lehetett. Említésre méltó még egy csaknem egész agyagkanál, egy java rézkori, bikónikus tál peremdarabja, és egy kora vaskori, polírozott felületű peremdarab.

MÜLLER RÓBERT

121. Csesznek, vár

(Veszprém megye) Kő

Az előző évi munka folytatásaként befejeződött a vár mindaddig kutatatlan keleti különálló tornyában a bejárat alatti szint feltárása, melyet az újkorban töltöttek be. A kis alapterületű, igen vastag falú helyiség belső falfelületein belső faburkolat jelentős kiterjedésű lenyomatai maradtak meg. A bejáratú szint részletes vizsgálata és dokumentálása pontosította a torony újkori átépítésének részleteit.

A felsővárban a kutatás célja az 1966–69-es kutatás eredményeinek hitelestése, valamint az összetett építéstörténetű, s eddig ásatással csak kevéssé kutatott keleti torony (palotaszárny) vizsgálata volt.

A vár nyugati sarkában a nyugati toronyépület területén a korábbi vár 1966–68-ban már feltárt falait ismét feltárva és megtisztítva az akkori kutatási eredményeket lényeges elemeiben egészíthették ki.

A keleti torony (palotaszárny) területén sikerült több részletében megfogni egy fázist, melyben a körítőfalak között még nem épült fel a háromszintes tornyot nyugat felől lezáró fal, hanem egy nyitott, a vízgyűjtő

ciszternához lejtő udvarrész volt a helyén. E korábban még csak kikövetkeztethető építéstörténet segítségével már jól értelmezhető a torony középkori boltozatainak két periódusa. E palotaszárny bejárata előtti területen az épületrészhez tartozó, többször átépített lépcsőszerkezetek alapozásai kerültek elő.

A fém leletanyag restaurálása az MTA Régészeti Intézetében megtörtént.

LÁSZLÓ CSABA – RÁCZ MIKLÓS

122. Csesztreg határa

(Zala megye) R, Á

2003. október 27-én régészeti topográfiai terepbejárást végeztünk Csesztreg település határában a falutól északra, a Kerka-patak, illetve a Kerkaújfalu felé vezető közlekedési út és a Kerka-ág közötti területen található Csesztreg I. kavicsbánya bővítő kutatás területén. A nagyméretű bejáratú terület zöme szántó, illetve néhány kisebb kelet-nyugat irányú parcellában fenyőültetvény található. Az altalaj kavicsos-agyagos, néhol erősen kavicsos.

Terepbejárássunk során két régészeti lelőhelyet lokalizáltunk.

Felső-erdő: Közvetlenül a Kerka-ág partján, a bővítő kutatás ÉNy-i szélénél, ÉK-DNy-i hossz tengelyű, kb. 140×100 méter kiterjedésű területen Árpád-kori edénytöredékeket gyűjtöttünk a kukorica tarlón. Ezt a régészeti lelőhelyet 2001. március 31-én Havasi Bálint régész is lokalizálta a 120 kV-os távvezeték építése előtti régészeti terepbejárásnál.

Hottó: Szintén a Kerka-ághoz közel, a bővítő kutatás DNy-i kinyúló részében, a széles ártérből enyhén kiemelkedő kis szigeten, 120 méter átmérőjű területen találtunk őskori (rézkor, Balaton-Lasinja-kultúra) edénytöredékeket az őszi vetésben.

KVASSAY JUDIT

123. Csongrád, belterület

(Csongrád megye) Sza

Csongrád város belterületén 2002. július 10. és 2003. november 27. között több helyen szennyvízcsatornákat fektettek. Ennek során új, eddig ismeretlen régészeti lelőhely nem került elő a mindennapos figyelőszolgálat ellenére sem. Megelőző feltárást az alábbi három lelőhelyen végeztünk, és ha csekély számban is, de mind egyiken kerültek elő új objektumok.

Berzsenyi Dániel u. 4.: 2002. augusztus 24-én, az utca elején, két olyan sarokház között, amely a Kolozsvári u. 10–12. számot viseli, a gerincvezeték helyén egy D-É-i tájolású, bolygatott szarmata sírt tártunk fel. Mellékletei (úgynevezett nomád ezüstműgyöngy és egy, a lábánál elhelyezett, szürke, korongolt, kis bögre) alapján a korszak kései periódusába sorolható (2002/1 sír).

Mátyás király u. 12.: 2002. november 8-án, a 14. sz. ház előtt, a gerincvezeték helyén egy D-É-i tájolású,